

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

FSC ČR je nevládní neziskovou organizací a národní kancelář FSC s působností v České republice. FSC ČR je tvořeno třemi desítkami členů z řad vlastníků lesů, lesníků, vědců, zástupců nevládních organizací, odborů a zpracovatelů rozdělených do tří odborných sekcí: ekonomické, environmentální a sociální. Roli pozorovatelů přijali zástupci ministerstev zemědělství a životního prostředí, Lesy České republiky a Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny.

Jedním z hlavních úkolů FSC ČR je tvorba a revize Českého standardu FSC pro přírodní a sociálně ekonomické podmínky České republiky. FSC ČR se dále věnuje propagaci, vzdělávání a podpoře přírodě blízkého lesního hospodaření a dřeva jako obnovitelného zdroje. Poskytuje též poradenství při certifikaci lesů a dřevozpracujících podniků podle principů FSC.

Prostředky pro svou činnost získává FSC ČR od českých i zahraničních nadací a fondů, mezinárodní centrály FSC, členských příspěvků, poradenské a publikační činnosti.

Kontaktujte nás:

FSC ČR, o. s.
Poděbradova 111, 612 00 Brno
tel./fax: 545 211 383, info@czechfsc.cz
www.czechfsc.cz

Autoři fotografií: Tomáš Duda, © istockphoto.com, 2011

Leták vznikl v roce 2011.

Certifikát FSC se udílí na pět let s tím, že po prvním delším hlavním auditu následují čtyři pravidelné (někdy i namátkové) kratší monitorovací návštěvy. Při každoročních auditech hodnotí auditor postupně změny v hospodaření. FSC je certifikací procesu, nikoliv stavu. Jeho účelem je podpořit vlastníka v dobrém lesním hospodaření.

Podrobný popis certifikačního procesu a kontaktní adresy akreditovaných certifikačních firem najdete na www.czechfsc.cz.

NÁKLADY NA CERTIFIKACI

Podle dostupných informací od vlastníků lesů a certifikačních firem se náklady na certifikační audity ve střední Evropě v závislosti na ploše majetku, vlastnické struktuře a přírodních podmínkách pohybují v rozmezí 0,1–1 EUR na hektar a rok. Cena odráží důkladnost certifikačních procedur (veřejné konzultace se zájmovými skupinami, detailní terénní šetření, hodnocení závěrečných certifikačních zpráv dvěma nezávislými experty), jež zaručují důvěryhodnost systému FSC. Před rozhodnutím pro konkrétní subjekt je vždy dobré oslovit několik certifikačních firem a srovnat jejich nabídky.

V posledních letech se zvyšuje zájem českých i zahraničních firem a obchodníků o FSC certifikované dřevo z ČR. Certifikát FSC může přinést přímé finanční výhody – zvýhodnění ceny za dřeva nebo celková ekonomická výhodnost

přírodě blízkého hospodaření. Existují i nepřímé, finančně těžko vyjádřitelné přínosy, které může získání certifikátu FSC lesnímu podniku přinést – větší stabilita lesa a tedy i produkce, prestiž, garance odpovědného lesního hospodaření pro občany, lepším postavení na trhu a možnosti udržet si toto postavení, zejména pak v situaci nadbytku dřeva na trhu.

DESET PRINCIPŮ FSC

PRINCIP 1: Dodržování zákonů a principů FSC

Lesní hospodaření má respektovat všechny příslušné zákony země, ve kterých působí, mezinárodní dohody a smlouvy, které se daná země zavázala dodržovat, a má vyhovovat všem principům a kritériím FSC.

PRINCIP 2: Vlastnictví, uživatelská práva a odpovědnosti

Dlouhodobé vlastnictví a uživatelská práva k pozemkům a lesním zdrojům mají být jasně definovaná, dokumentovaná a legálně zřízená.

PRINCIP 3: Práva domácích obyvatel

Veškerá zákonná a zvyková práva domácích (domorodých) obyvatel vlastnit, využívat a hospodařit na vlastních pozemcích, územích a zdrojích mají být uznána a respektována.

PRINCIP 4: Práva dělníků a vztah ke komunitám

Lesní hospodaření má zachovávat nebo zvyšovat dlouhodobý sociální a ekonomický blahobyt lesních dělníků a místních komunit.

PRINCIP 5: Užítky z lesa

Lesní hospodářská opatření mají podnítit účelné využívání rozmanitých lesních funkcí tak, aby zajišťovala ekonomickou životaschopnost a širokou řadu environmentálních a sociálních užitků.

PRINCIP 6: Vliv na životní prostředí

Lesní hospodaření chrání biologickou rozmanitost a s ní spojené hodnoty, vodní zdroje, půdu, jedinečné a křehké ekosystémy a krajinu, a tím udržuje ekologické funkce a integritu lesa.

PRINCIP 7: Hospodářský plán

Hospodářský plán, přiměřený rozsahu a intenzitě zásahů, má být vypracován, uskutečňován a dodržován podle časového harmonogramu. Musí být přítom jasně vyjádřeny dlouhodobé cíle a způsoby, jak jich dosáhnout.

PRINCIP 8: Monitoring a hodnocení

Přiměřeně rozsahu a intenzitě lesního hospodaření má být prováděn monitoring, a to tak, aby byl při něm zhodnocen stav lesa, výnosy lesních produktů, spotřebitelský řetězec dřeva, hospodářská opatření a jejich sociální a environmentální dopady.

PRINCIP 9: Zachování lesů s vysokou ochrannou hodnotou

Hospodářské zásahy v lesích s vysokou ochrannou hodnotou musí zachovat nebo posílit vlastnosti, kterými se tyto lesy vyznačují. Rozhodnutí, která se vztahují na lesy s vysokou ochrannou hodnotou, musí být vždy zvažována v kontextu principu předběžné opatření.

PRINCIP 10: Plantáže

Plantáže mohou poskytovat řadu sociálních a ekonomických užitků a mohou přispět k naplňování světové potřeby po lesních produktech. Měly by doplňovat hospodaření v přirozených lesích, snižovat tlak na jejich využívání a podporovat jejich obnovu a ochranu.

Lesní certifikace FSC®
Prestiž dobrého hospodáře

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

www.sfzp.cz

Ministerstvo životního prostředí

www.mzp.cz

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

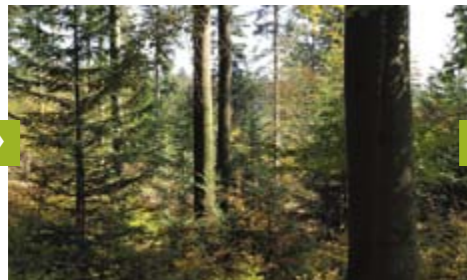

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

Forest Stewardship Council
FSC Česká republika

SCHÉMA ŘETĚZCE

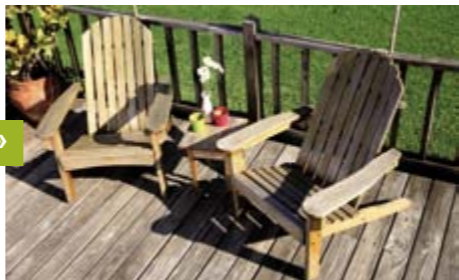
Les s certifikátem FSC

Lesní práce prováděné podle standardu FSC

FSC certifikovaný zpracovatelský závod

Výrobek s logem FSC

LESNÍ CERTIFIKACE

S rostoucím zájmem společnosti o zdravé životní prostředí roste také veřejná podpora odpovědného lesního hospodaření, které dbá na ochranu přírody, celospolečenské funkce lesů a dlouhodobý ekonomický prospěch lesních podniků. Jedním z účinných nástrojů pro prosazování odpovědného hospodaření v lesích je lesní certifikace.

Lesní certifikací se rozumí proces posuzování, je-li konkrétní lesní majetek obhospodařován v souladu s odsouhlaseným standardem. Pakliže tomu tak je, vlastník lesa má právo používat označení, které na trhu odliší dřevo z jeho lesa od dřeva nejasného původu. Dřevo s certifikátem má na trhu komparativní výhodu. Aby měl zákazník jistotu, že dřevo, z něž byl produkt vyroben, pochází z certifikovaného lesa, požijují si zpracovatelé dřeva certifikát zpracovatelského řetězce.

Lesní certifikace je dobrovolným měkkým tržním nástrojem trvale udržitelného rozvoje. Zároveň představuje iniciativu podporující spotřebu dřeva z šetrně obhospodařovaných lesů, tedy unikátní přírodní obnovitelné suroviny.

CO JE FSC

Forest Stewardship Council® (FSC) je mezinárodní nevládní nezisková organizace, která byla založena roku 1993 zástup-

ci dřevozpracujícího průmyslu, environmentálních organizací, obchodníků se dřevem, lesníků, sdružení domorodých obyvatel a odborů z celého světa. FSC je řízeno demokraticky – více než 800 členy ze 72 rozvojových a bohatých zemí světa.

Základní ideou FSC je podporovat environmentálně vhodné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů, a tím napomoci chránit ohrožené a devastované světové lesy. Za tímto účelem organizace vytvořila komplexní systém lesní certifikace.

Struktura organizace FSC odráží základní principy Agendy 21, přijaté na Summitu Země v Riu de Janeiro v roce 1992: ekonomické, environmentální a sociální požadavky jsou reprezentovány vyrovnaným způsobem, aby se navzájem podporovaly a nekonkurovaly si. Členové jsou v FSC rozdělení do tří sekcí, zastupujících sociální, environmentální a ekonomické zájmy. Díky své otevřenosti všem zájmovým skupinám, důsledným požadavkům na sociální a environmentální stránku hospodaření v lesích a důkladnému systému kontroly jejich plnění má FSC podporu největších českých i mezinárodních environmentálních organizací, jako je Světový fond na ochranu přírody (WWF) nebo Friends of the Earth, i velkých obchodních řetězců.

Činnost FSC je financována z akreditačních příspěvků, z příjmů z poskytování vlastních služeb, další prostředky získává z členských příspěvků.

JAK FSC PRACUJE

Systém lesní certifikace FSC lze schematicky rozdělit na tři činnosti: akreditace – standardizace – certifikace. Každou činnost vykonává jiný subjekt.

Organizace FSC vytváří pravidla pro fungování systému. Za předem jasně stanovených podmínek akredituje a kontroluje národní pobočky FSC a nezávislé certifikační orgány.

Národní pobočky FSC dnes působí ve více než 50 zemích světa pěti kontinentů, další vznikají. Hlavním úkolem národních poboček FSC je standardizace – tvorba národních standardů FSC pro lesní hospodaření v jednotlivých zemích – a poradenství pro účastníky systému FSC: lesníky, dřevozpracovatele, obchodníky a spotřebitele.

Certifikační orgány jsou auditorské firmy, které provádějí certifikaci lesních majetků a dřevozpracujícího průmyslu v celém zpracovatelském řetězci. Certifikace zpracovatelských podniků je založena na jednotném, celosvětově platném standardu. Ten vychází z potřeby dokladovat certifikovanou surovinu v celém výrobním řetězci od lesa až po finální výrobek.

ROZŠÍŘENÍ CERTIFIKACE FSC

Rozloha lesů certifikovaných pod značkou FSC ročně výrazně vzrůstá. Stejně tak roste v environmentálně vyspě-

lých společnostech zájem o výrobky z šetrně obhospodařovaných lesů. V listopadu 2011 bylo certifikováno již 147 milionů hektarů lesů v 79 zemích pěti kontinentů. Evropský podíl činí 62 milionů hektarů FSC certifikovaných lesů ve 32 zemích.

Na certifikované lesy navazuje ve světě 22 000 certifikovaných zpracovatelských podniků od malých truhlářství až po obří pily či papírny. V Evropě existuje již více než 10 600 certifikovaných provozů. Jejich počet vzrůstá i v ČR, především mezi podniky vyvážejícími finální dřevěné výrobky s vysokou přidanou hodnotou a tiskárnami.

ODPOVĚDNÉ LESNÍ HOSPODAŘENÍ

Certifikační systém FSC je založen na 10 celosvětově platných principech (viz níže) a 56 kritériích FSC, které tvoří rámec pro detailnější indikátory a verifikátory. Ty jsou vytvářeny na základě jasně definovaného a otevřeného procesu národními pobočkami FSC a uzpůsobeny přírodním a společensko-ekonomickým podmínkám jednotlivých států či regionů. **Národní standardy FSC představují podrobný soubor požadavků na environmentální, sociální a ekonomickou stránku lesního hospodaření.**

ČESKÝ STANDARD FSC

Lesní hospodaření v souladu s Českým standardem FSC (dále standard) směřuje obecně k přeměně převažujících jehličnatých monokultur na druhově, věkově, výškově a tloušťkově rozrůzněné lesní ekosystémy. Ty mají být obhospodařovány maloplošně a šetrnými způsoby. **Cílové ekologicky stabilní lesní ekosystémy jsou vitální a produktivní a mají větší schopnost odolávat abiotickým i biotickým vlivům včetně kůrovcových či větrných kalamit.**

Hospodaření podle standardu podporuje plnění všech důležitých celospolečenských funkcí lesních ekosystémů. Stan-

dard má vést vlastníka k orientaci na širší škálu sortimentů dřevin a jiných darů lesa, což se vyplácí i prostřednictvím stabilnější, prosperující ekonomiky lesních podniků.

V souladu se standardem by se v lesích kupříkladu neměla používat hnojiva ani nebezpečné chemické přípravky. Naopak se zde ponechává část dřeva k zetlení a doupné stromy jako hnízdiště ptákům. Standard podporuje lesní hospodáře ve snaze omezit negativní vlivy zvěře na lesní ekosystémy a upřednostňovat přirozené zmlazení. Rovněž prosazuje přednostní zaměstnávání místních obyvatel a klade důraz na bezpečnost práce.

Standard byl vytvářen v letech 2001 – 2005 a následně revidován v období 2008 – 2010 standardizační komisí FSC ČR. Zájemci z řad vlastníků lesů a lesních hospodářů jsou vítáni, stejně jako zástupci dalších zájmových skupin. Aktuální znění Českého standardu FSC lze stáhnout na www.czechfsc.cz.

MOŽNOSTI CERTIFIKACE

Při certifikaci lesů se uplatňují dva typy certifikace: jednotlivá a skupinová. **Skupinová certifikace je vhodná pro menší lesní majetky a jejich sdružení.** Prvním projektem skupinové certifikace lesů systémem FSC se v ČR stala v roce 2005 skupina Nestátní lesy Svitavsko, sestávající z 10 lesních majetků na ploše 1259 hektarů.

Všem zájemcům z řad vlastníků lesů FSC navíc vytvořilo zjednodušující certifikační procedury pro malé lesy, které umožňují zlevnit certifikaci a přiblížit její výhody. Zjednodušení pro vlastníky lesů menších než 500 ha obsahuje i Český standard FSC.

CERTIFIKAČNÍ PROCES

Vlastník, který se rozhodne pro certifikaci svého lesa, kontaktuje některou z akreditovaných certifikačních firem. Pod-

statou certifikace lesního hospodaření je porovnání hospodaření vlastníka s Českým standardem FSC. Podle zájmu vlastníka je možné podstoupit předběžný audit, který identifikuje problematická témata, na která je třeba se zaměřit.

Na počátku auditu zkontroluje inspekční tým písemnosti dokumentující vlastnické vztahy, lesní hospodářské plány, hospodářskou evidenci a další písemné záznamy, které hospodář vede.

Poté si auditoři v porostech ověřují, zda je dodržován standard, zákony a předpisy, a celkově testují manažerský systém a kvalitu lesního hospodaření. **Při terénních kontrolách se zaměřují na klíčové těžené a zalesňované porosty, hospodaření na chráněných územích apod.** Během inspekce se provádějí rozhovory se zaměstnanci, najímanými dodavateli a místními lidmi.

Součástí auditu je rovněž setkání s místními zájmovými skupinami, jako například starosty či nevládními organizacemi. Dále jsou kontaktovány orgány státní správy a odborné instituce. Účelem je získat komentáře a připomínky ke stavu lesů, hospodaření v nich i k sociálním dopadům této činnosti.

UDĚLENÍ CERTIFIKÁTU

Po auditu vydá certifikační firma obsáhlou certifikační zprávu. Auditoři v ní identifikují část standardu, která není zcela naplněna. Zprávu poté připomínkuje vlastník lesa a dva nezávislí odborníci z oboru. Následně je vydáno certifikační rozhodnutí. **V prvním či druhém roce certifikace nevyžadují auditoři absolutní shodu se standardem, pokud se nejedná o zcela zásadní porušení principů a kritérií FSC.** Jestliže se při auditu prokáže tzv. menší nedostatky, může být certifikát FSC vydán, pokud se žadatel zaváže, že v přesně daném časovém rámci nedostatky odstraní. V případě tzv. větších nedostatků musejí být požadavky splněny ještě před vydáním certifikátu.